

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Małgorzata Radomska-Stęplewska (spr.)

Sędzia Sądu Okręgowego Ryszard Małecki

Sędzia Sądu Okręgowego Małgorzata Wiśniewska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2020 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. B. i A. B.

przeciwko (...) Towarzystwo (...) S A z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Śremie

z dnia 15 stycznia 2019 r.

sygn. akt I C 849/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Ryszard Małecki Małgorzata Radomska-Stęplewska Małgorzata Wiśniewska

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 5 sierpnia 2016 r. powodowie E. B. i A. B. – prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) (...) s.c. w P. – wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 30.175,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty. Powodowie domagali się również zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego oraz opłaty od pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na pozew z dnia 27 grudnia 2016 r. pozwany – (...) Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. – wniósł o oddalenie powództwa jak też o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kwoty zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty od pełnomocnictwa.

Wyrokiem z dnia 15 stycznia 2019 r., wydanym w sprawie I C 1297/19, Sąd Rejonowy w Śremie oddalił powództwo (pkt 1.), zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 4.817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty od pełnomocnictwa oraz kwotę 1.000 zł tytułem zwrotu części kosztów opinii biegłego (pkt 2.)

oraz nakazał ściągnąć od powodów solidarnie na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Śremie kwotę 995,50 zł tytułem brakującej części kosztów opinii biegłego (pkt 3.).

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy poczynił następujące rozważania:

W przedmiotowej sprawie niespornym było to, że w dniu 21 lutego 2015 r. doszło do zdarzenia, jednakże materiał dowodowy nie pozwolił na ustalenie skutków tego zdarzenia, w tym zakresu faktycznych uszkodzeń w pojeździe B.. Sąd uznał, że w tej sytuacji nie można było ustalić zakresu ewentualnej odpowiedzialności kierującego samochodem O. (właściciela pojazdu O.). Skoro nie można ustalić zakresu odpowiedzialności osoby posiadającej ubezpieczenie OC w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń, to tym samym nie można było ustalić zakresu ewentualnej odpowiedzialności pozwanego.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy powództwo musiało ulec oddaleniu.

Apelację od powyższego wyroku wywiedli powodowie..

Apelujący reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika zaskarżyli wyrok w całości, zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie:

1. art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c. w zw. z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) poprzez błędne przyjęcie, iż nie można było ustalić odpowiedzialności osoby ubezpieczonej u pozwanego za szkodę z dnia 21 lutego 2015 r., oraz tym samym niemożliwym było również ustalenie zakresu ewentualnej odpowiedzialności pozwanego, podczas gdy jak wynika z korelujących ze sobą zeznań świadka J. Z. (sprawca zdarzenia) złożonych na rozprawie w dniu 28 marca 2017 r., oraz z zeznań świadków, będących jednocześnie uczestnikami przedmiotowego zdarzenia, odpowiedzialność za szkodę winien ponosić pozwany jako ubezpieczyciel sprawcy szkody,

2. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną i wybiórczą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, skutkującą:

a) błędnym uznaniem, iż z uwagi na brak korekcji uszkodzeń w pojazdach poszkodowanego (M. I.) i w pojeździe sprawcy (J. Z.), nie sposób ustalić zakresu odpowiedzialności pozwanego za szkodę z dnia 21 lutego 2015r., a co za tym idzie odpowiedzialność pozwanego nie zachodzi, podczas gdy powodowie zarówno na etapie pozwu oraz w toku postępowania wnieśli o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na niniejszą okoliczność, jak również na wytoczenia powództwa załączyli wiarygodny dowód w postaci prywatnej ekspertyzy sporządzonej przez niezależnych rzeczoznawców, członków m.in. Stowarzyszenia (...),

b) pominięciem zeznań złożonych przez świadków- na rozprawie w dniu 28 marca 2017 r. oraz w dniu 15 grudnia 2017 r. dot. okoliczności przebiegu oraz ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkodę z dnia 21 lutego 2015 r., i błędnym uznaniu, iż odpowiedzialność pozwanego za przedmiotową szkodę nie zachodzi, wyłącznie na podstawie ustaleń poczynionych przez biegłego, podczas gdy w uzasadnieniu do przedmiotowego wyroku Sąd wyraźnie wskazał, że zeznania świadków są wiarygodne, natomiast opinia biegłego kwestionowana przez stronę powodową była niepełna, wybiórcza oraz nie odnosiła się do materiału osobowego sprawy, co w konsekwencji doprowadziło do nieuprawnionego odstąpienia przez biegłego od sporządzenia opinii w pozostałym zakresie m.in. poprzez brak ustalenia kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu, ustalenie zasadnego czasu likwidacji szkody oraz ustalenie dobowych stawek za najem pojazdu zastępczego i parkingu pojazdu,

3. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez:

a) błędną ocenę zebranego materiału dowodowego w zakresie ustalenia, iż biegły prawidłowo ustalił brak korekcji uszkodzeń w pojazdach poszkodowanego (M. I.) i w pojeździe sprawcy (J. Z.), (pomijając w tym zakresie wzajemnie uzupełniające się zeznania uczestników zdarzenia), a co za tym idzie błędne ustalenie braku odpowiedzialności pozwanego za przedmiotowy szkodę, podczas gdy z dotychczas zebranego materiału dowodowego, w szczególności

zeznań uczestników zdarzenia na rozprawkach w dniu 28 marca 2017 r. oraz w dniu 15 grudnia 2017 r., odpowiedzialność ta zachodziła,

b) błędne przyjęcie, iż opinia biegłego M. Ś. z dnia 22 sierpnia 2018 r. i ustalenie dot. braku korekcji uszkodzeń w pojazdach biorących udział w zdarzeniu z dnia 21 lutego 2015 r., a co za tym idzie brak odpowiedzialności pozwanego za przedmiotowe zdarzenie i brak możliwości ustalenie zakresu odpowiedzialności pozwanego, należało uznać za sporządzoną w sposób rzetelny, pełny i wolny od wad, podczas gdy biegły w opinii nie wykonał pozostałej części zobowiązania, jakim było ustalenie kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu, ustalenie zasadnego czasu likwidacji szkody oraz ustalenie dobowych stawek za najem pojazdu zastępczego i parkingu pojazdu,

Mając na względzie powyższe apelujący wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego orzeczenia i zasądzenie na rzecz powodów kwoty 29.741,29 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczoną od 1 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty.

II. zwrot kosztów procesu w postępowaniu przed Sądem I instancji w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

III. przeprowadzenie dowodu przeprowadzenie dowodu z innego opinii biegłego sądowego z dziedziny techniki samochodowej na okoliczności wskazane w apelacji,

ewentualnie,

IV. uchylenie zaskarżonego wyroku w części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;

nadto:

V. zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodów, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu w całości. Zarzuty w niej podniesione w żadnym stopniu nie podważyły trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia, stanowiąc jedynie subiektywną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego. Sąd Okręgowy bowiem w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i dokonaną przez ten Sąd ocenę prawną, nie znajdując potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania.

Sąd odwoławczy badając zarzuty apelacyjne zważył, iż dotyczą one zasadniczo kwestii związanej z ustaleniami stanu faktycznego, poczynionymi przez Sąd Rejonowy na podstawie opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, techniki samochodowej oraz wyceny pojazdów, a w szczególności ustalenia braku korelacji pomiędzy uszkodzeniami pojazdów biorących udział w kolizji z dnia 21 lutego 2015 r., co z kolei wykluczyło możliwość przyjęcia, że do powstania szkody doszło w warunkach przedstawionych przez uczestników zdarzenia i przypisania pozwanemu odpowiedzialności za zdarzenie będące jej źródłem.

Zgodnie z art. 436 § 2 zd. 1 k.c. w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych. Z kolei przewidziana w art. 415 k.c. odpowiedzialność za czyn własny oparta jest na zasadzie winy. Przesłankami tej odpowiedzialności są: szkoda, czyn sprawcy noszący znamiona winy oraz związek przyczynowy pomiędzy tym czynem a szkodą. W myśl art. 6 k.c., ciężar dowodu istnienia przesłanek przewidzianych w art. 415 k.c. spoczywa na poszkodowanym.

Zauważyć należy, że rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie wymagało wiadomości specjalnych. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego nastąpiło w oparciu o inicjatywę dowodową obu stron. Powodowie stosownie do ciężącego na nich obowiązku oraz mając na uwadze stanowisko pozwanego prezentowane na etapie postępowania przedsądowego zgłosili w pozwie wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych na okoliczność m.in. ustalenia czy do zdarzenia mogło dojść w okolicznościach deklarowanych przez uczestników. Strona pozwana przychylając się do tego wniosku domagała się dodatkowo ustalenia, czy w wyniku kolizji z dnia 21 lutego 2015 r. mogło dojść do stwierdzonych uszkodzeń pojazdu B. o numerze rej. (...).

Biegły sądowy dr hab. inż. M. Ś. po analizie udostępnionego materiału badawczego (dokumentacja fotograficzna i akta sprawy) wydał w dniu 22 sierpnia 2018 r. pisemną opinię, w której jednoznacznie stwierdził, że uszkodzenia pojazdów biorących udział w zderzeniu powstały w innych okolicznościach niż wskazane w zgłoszeniu szkody u pozwanego. Na skutek zarzutów podniesionych w piśmie procesowym przez stronę powodową dotyczących opinii biegłego (pismo z dnia 2 października 2018 r. – k. 199), na rozprawie w dniu 4 stycznia 2018 r. (o której pełnomocnik powodów został prawidłowo zawiadomiony) przeprowadzono dowód z uzupełniającej ustnej opinii biegłego. Biegły wówczas szczegółowo ustosunkował się do zastrzeżeń powodów zgłoszonych w piśmie z dnia 2 października 2008 r. oraz wyjaśnił, że z uwagi na brak danych w postaci śladów na jezdni pozwalających wyznaczyć miejsce zdarzenia oraz położenia powypadkowego pojazdów, nie było możliwości wykonania komputerowej graficznej symulacji tej kolizji. Wskazać należy, że pełnomocnik powodów nie stawiając się na rozprawie świadomie zrezygnował z możliwości zadania biegłemu ewentualnych pytań w zależności od odpowiedzi udzielanych przez biegłego na zastrzeżenia zgłoszone w piśmie z dnia 2 października 2018 r. Nadto po złożeniu przez biegłego wyjaśnień, powodowie nie złożyli dalszych zastrzeżeń do wydanej opinii, ani nie wnieśli o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego. W tej sytuacji, wobec braku zastrzeżeń pozwanego i Sądu Rejonowego do uzupełniających wyjaśnień biegłego przedstawionych na rozprawie, nie budziło wątpliwości Sądu odwoławczego, że opinia biegłego sądowego M. Ś. nie została przez powodów skutecznie zakwestionowana. W tym miejscu jedynie ubocznie należy podnieść, że w orzecznictwie przyjmuje się, że okoliczność, iż opinia biegłego nie jest przekonująca dla strony, której dotyczy dane postępowanie sądowe, sama przez się nie może mieć znaczenia dla oceny tej opinii przez sąd. Zatem aby skutecznie podważyć opinię biegłego, nie wystarczy tylko wskazać, że strona się z nią nie zgadza. Konieczne jest zakwestionowanie opinii w taki sposób, aby przekonać sąd, że albo biegły nie ma wystarczających umiejętności, albo też wziął pod uwagę błędne dane. Dla oceny opinii biegłego sądowego istotne znaczenie ma to, czy w sposób rzetelny i jednoznaczny zarazem udziela ona odpowiedzi na zadane przez sąd pytanie, dotyczące istotnej z punktu widzenia rozstrzygnięcia w danej sprawie kwestii, która wymaga pozaprawnej specjalistycznej wiedzy fachowej (tak SN w wyroku z dnia 14 marca 2006r., sygn. akt I UK 156/05).

W ocenie Sądu II instancji powód nie sprostął obowiązkowi z art. 6 k.c. wykazania, że pomiędzy szkodą w pojeździe marki pojazdu B. o numerze rej. (...) a zachowaniem J. Z., która kierowała pojazdem objętym obowiązkowym ubezpieczeniem OC u pozwanego wystąpił adekwatny związek przyczynowy. W konsekwencji na tym etapie wszelką polemikę z ustaleniami zawartymi w ustnej opinii biegłego, w której podtrzymano pierwotne wnioski zawarte w opinii pisemnej, należało uznać za spóźnioną. Wymaga podkreślenia, że powodowie nie wykazali przede wszystkim roszczenia co do zasady, w tej sytuacji kwestia ustalenia jego wysokości była bezprzedmiotowa.

Ostatecznie wszystkie zarzuty podniesione w apelacji okazały się w całości chybione, w szczególności zarzut przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów, czyli naruszenia dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Wbrew twierdzeniom apelujących, w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi i nieobarczonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu pierwszej instancji. Samo przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze / doniosłości/ poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu nie może stanowić o skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Nie znajdując zatem podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku, apelacja powodów jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. (pkt 1.).

Konsekwencją powyższego było rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego zgodnie z art. 98 k.p.c. i § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (pkt 2.).

Ryszard Małecki Małgorzata Radomska-Stęplewska Małgorzata Wiśniewska